

Johanneksen evankeliumin selitys 30

Joh. 9:1-12

Savonlinnan Tuomiokirkko, 4.5.2016

Jeesus parantaa sokeana syntyneen

Viimeksi jäimme Johanneksen evankeliumin selityksessä siihen, että Jeesus oli väittelemässä väkijoukon kanssa. Väittelyn lopussa hän sanoi, että hän oli ollut olemassa jo ennen Abrahamia. Se oli väkijoukolle liikaa. He poimivat maasta kiviä ja aikoivat kivittää Jeesuksen. Hän kuitenkin poistui takavasemmalla. Hänen kuolinhetkensä ei ollut vielä tullut.

Seuraava kohtausta tapahtuu edelleen Jerusalemissa, ei ehkä kuitenkaan enää temppelissä, vaan jossain muualla kaupungissa tai sen lähellä.

Kenen synti on synnä?

Tien sivussa Jeesus näki miehen, joka oli syntymästään saakka ollut sokea. Opetuslapset kysyivät häneltä: "Rabbi, kuka on tehnyt sen synnin, jonka vuoksi hän on syntynyt sokeana? Hän itsekö vai hänen vanhempansa?" (Joh. 9:1-2)

Tuon ajan juutalaisuudessa oli kuulemma yleinen uskomus, että vakava synnynnäinen vamma johtui ihmisen vanhempien tekemästä synnistä. Toisaalta uskottiin, että jopa kohdussa oleva sikiö pystyi joskus omalla synnillään aiheuttamaan vastaavaa. Näin esimerkiksi, jos äiti osallistui epäjumalanpalvelukseen, myös hänen kohdussaan kantamansa lapsi teki syntiä.

Jeesus vastasi: "Ei hän eivätkä hänen vanhempansa. Niin on tapahtunut, jotta Jumalan teot tulisivat hänessä julki (Joh. 9:3)

Jeesus ei kannata juutalaisten tuolloin kannattamaa oppia, jonka mukaan sairaus on aina rangaistus jonkun tekemästä synnistä.

Tämä meidän on syytä muistaa tänäänkin. Joskus sairaus tietenkin on rangaistus. Jos joku vaikkapa juo itselleen maksakirroosin, niin siitä voi ehkä sanoa, että kyse on synnin aikaansaamasta sairaudesta. Toisaalta voi kyllä käydä niinkin, että joku tekee kovastikin syntiä viinapäissään, eikä silti saa siitä sairautta rangaistukseksi. Eli asia ei mene niin, että synnistä seuraisi aina jokin vamma tai sairaus rangaistukseksi. On lukemattomia tapauksia, joissa Jumalan sallii vamman tai sairauden, vaikka ihminen ei olisi mitään erityistä syntiä tehnyt vaan elänyt uskossa ja niin moitteettomasti kuin se ihmiselle ylipäänsä on mahdollista.

Jotta Jumalan teot tulisivat julki

Tien vieressä olleen miehen tapaus oli samanlainen: sokeus ei johtunut hänen vanhempiensa eikä hänen omista synnistään. Mistä se sitten johtui? – ”Niin on tapahtunut, jotta Jumalan teot tulisivat hänessä julki.”

Tuolla Jeesus tarkoitti varmaankin sitä, mitä hän kohta tulisi tekemään.

Kukaan muu ei sitä tiennyt kuin hän. Tuo miesparka oli ollut syntymästään sokea, mutta ei syyttä. Hän saisi kohta olla välikappaleena sille, että Jumalan Poika tekisi voimansa tiettäväksi maailmalle ja osoittaisi armollisuutensa julkisesti.

Näin mekin saamme ajatella omista kärsimyksistämme. Meistä itsestämme ne saattavat vaikuttaa tarkoituksettomilta. Voimme siksi menettää toivomme ja ajatella, että Jumala on hylännyt meidät tai suuttunut meihin syntiemme takia.

Mutta näin ei pidä ajatella. Vaan pitää ajatella, että tälläkin on jokin tarkoitus. Jumala voi tämän minun kärsimykseni tai puutteeni avulla saada aikaan jotain tärkeää ja merkityksellistä.

Jeesus on maailman valo

Nyt, kun vielä on päivä, meidän on tehtävä niitä tekoja, joita lähettäjäni meiltä odottaa. Tulee yö, eikä silloin kukaan kykene tekemään työtä. Niin kauan kuin olen maailmassa, minä olen maailman valo." (Joh. 9:4-5)

Juuri edellä Jeesus joutui väittelyyn jerusalemilaisen väkijoukon kanssa, väittelyyn, jonka päätteeksi hänet meinattiin kivittää. Se oli osoitus siitä, millaisessa henkisessä pimeydessä maailma ja siinä elävät ihmiset luonnostaan ovat. He eivät halua uskoa Jumalan lähettämään Vapahtajaan, vaan haluavat mieluummin kivittää hänet. Mutta pimeys ei ole kaikki kaikessa. Siinä loistaa valo, Jeesus itse. Nyt hän osoittaa, millainen valo hän on. Hän on sellainen valo, joka pystyy avaamaan sokeana syntyneiden silmät. Hän on sellainen valo, joka kykenee antamaan jumalayhteyden hengellisesti kuolleelle. Siksi hän on maailman valo.

Kasteen vertauskuva?

Näin sanottuaan Jeesus sylkäisi maahan, teki syljestä tahnaa, siveli sitä miehen silmiin ja sanoi: "Mene Siloan altaalle ja peseydy." (Joh. 9:6-7)

Minulle tästä tulee mieleen kaste. Jeesuksen tämän parannusihmeen voisi ajatella kasteen vertauskuvaksi.

No miten? No sillä tavalla, että ensin Jeesus sylkäisi maahan ja teki maasta ja syljestä tahnaa. Aika yököttävää! Varsinkin, jos se sivellään ihmisen silmäluomiin. Jeesus sotki ihmisen inhottavalla mönjällä.

Vähän samalla tavalla, se joka ottaa Jeesuksen vastan sellaisena kuin hän on, se joutuu Jeesuksen sotkemaksi. Hänestä tulee syntinen. Hän joutuu myöntämään, että hän on inhottavan mönjän sokaisema. Jeesus paljastaa sen, ja siinä mielessä ihminen joutuu Jeesuksen mönjäämäksi. (Vaikka tietysti itsehän se synti on hankittu tai ainakin peritty).

Aika harva suostuu tällä tavalla Jeesuksen sotkemaksi, ainakaan näin henkilökohtaisella tavalla kuin silmistään. Mutta joka suostuu hänen työnsä kohteeksi, se saa havaita, että tuo mönjän paljastuminen, se ei ole ainoa asia, mitä Jeesus tekee.

Vaan sen lisäksi Jeesus lähettää ihmisen: Mene Siloan altaalle ja peseydy. Se on minusta kasteen vertauskuva. Kaste pesee pois sen mönjän, jonka Jeesus on paljastanut.

”Altaan nimi merkitsee: lähetetty. - Mies meni, peseytyi ja palasi näkevänä.” (Joh. 9:7)

Aika moni olisi vastaavassa tilanteessa ajatellut, että ”ihan tavallista vettähan se siinä altaassa on! Mitä sitä turhaan höpörehtämään ja antamaan tuon miehen sotkea silmiäni?”

Kaste on tavallista vettä. Sen tekee vaikuttavaksi se, että Jeesus on liittänyt lupauksensa kasteen veteen. Niiden vaikutuksesta kasteen vedestä tulee sakramentti, pyhä toimitus, jonka vaikutuksesta kastettava liitetään Jeesuksen yhteyteen ja hänelle annetaan omaksi se pelastus, jonka Jeesus on tuonut maailmaan ristinkuolemallaan ja ylösnousemuksellaan.

Kastetta on vaan käytettävä hyväkseen. On otettava se todesta. On sallittava, että Jeesus tekee tahnan syljestään ja maan tomusta ja mönjää meidän silmämme sillä. Se tarkoittaa, että me joudumme myöntämään, että itse emme kykene näkemään hengellisiä asioita, vaan olemme Jumalan edessä kuin syntymästämme asti sokeita.

Ja sen jälkeen meidän kannattaa ottaa myös kaste todesta. Saamme ajatella, että Jeesus on kerran lähettänyt meidät Siiloan lammikolle. Siellä meidät on pesty, useimmat jo pieninä vauvoina. Silloin meidän päällemme on valeltu Jeesuksen käskemä kasteen vesi. Sen perusteella me olemme hänen omiaan. Saamme uskoa häneen kasteemme kautta.

Silloin käy niin kuin kävi tuolle sokeana syntyneelle miehelle. Hän meni, peseytyi ja palasi näkevänä. Jeesuksen käsky ja lupaus ja vesi saivat sen aikaan. Jeesus kykeni palauttamaan syntymästään asti sokean näön. Saman hän kykenee tekemään kasteen ja siihen liittämänsä lupauksen avulla myös ihmisille, jotka ovat hengellisessä mielessä syntymästään asti sokeita ja kykenemättömiä olemaan tekemisissä Jumalan kanssa.

Ei se tämä voi olla

Miehen naapurit ja muutkin, jotka ennen olivat nähneet hänet ja tiesivät hänet kerjäläiseksi, ihmettelivät: "Eikö tämä ole se, joka istui kerjäämässä?" Toiset sanoivat: "Sama mies", toiset taas sanoivat: "Ei ole, samannäköinen vain." (Joh. 9:8-9)

Syntymästään asti sokean parantuminen oli niin valtava ihme, että miehen naapuritkaan eivät pystyneet uskomaan sitä todeksi. Joku samannäköinen, mutta ei voi olla sama!

Mutta paras todistaja on ihminen itse, se jolle asia on tapahtunut. Siksi usein vakuuttavimpia todistuksia Jumalan armosta ja voimasta ovat ne, joissa ihminen itse kertoo tarinansa, sen mitä Jeesus ja hänestä kertova ilosanoma ovat saaneet hänen kohdallaan aikaan.

Mutta hän sanoi itse: "Kyllä se olen minä." He kysyivät häneltä: "Kuinka olet saanut näkösi?" Hän vastasi: "Se mies, jonka nimi on Jeesus, teki tahnaa, sivelin sitä silmiini ja sanoi: 'Mene Siloan altaalle ja peseydy.' Minä menin ja peseydyin, ja silloin sain näköni." "Missä se mies on?" he kysyivät häneltä, mutta hän vastasi: "En tiedä." (Joh. 9:9-12)

Se mies, jonka nimi on Jeesus

Se mies, jonka nimi on Jeesus. Hän sen teki. Tuo ennen sokea mies ei tietenkään itse tajunnut, miten tahna ja peseytyminen oli vaikuttanut paranemisen. Hän tiesi vain sen, että kaiken oli saanut aikaan mies, jonka nimi on Jeesus, ja että nyt hän, ennen sokea mies, nyt hän kykeni näkemään. Ei hän muuta tiennyt. Ei edes sitä, missä tuo Jeesus nyt oli.

Tuo on oikeastaan aika hyvä kuvaus ihmisen tietokykyjen suhteesta Jumalaan. Ei meillä kellään ole mitään mahdollisuutta järjellä tajuta, miten maailma on luotu. Eikä sitä, miten Jumala herätti Jeesuksen kuolleista. Eikä sitä, miksi ja miten Jumalan Pyhä Henki on sitoutunut juuri kasteen veteen. Tai sitä, miksi hän toimii siellä, missä toimii. Me tiedämme vain, että sen vaikuttaa mies, jonka nimi on Jeesus. Ja että se toimii. Ei meidän muuta tarvitsekaan tietää.

Jotkut ajattelevat, että tästä uskon ”mysteeriluonteesta” seuraa se, että Jumalasta ei voi puhua mitään, mikä on totta. Että sanat ovat jumalasuhteessa turhia, koska emme kuitenkaan pysty Jumalasta mitään tietämään.

Mutta eihän se pidä paikkaansa! Tuokin syntymästään sokea mies tiesi, että kyseessä oli ”se mies, jonka nimi on Jeesus.” On sekin aika paljon tiedetty. Ja me tiedämme hänestä enemmänkin kuin sen, että hänen nimensä on Jeesus: Miten hän syntyi, mitä hän opetti, miten hän eli, miten ja miksi hän kuoli, että hän nousi kuolleista, että hän astui taivasiin Jumalan luo, että hän käski opetuslapsiaan opettamaan tästä kaikesta kertovaa sanomaa ja sitä, mitä se merkitsee.

Tätä kaikkea tarkoittaa se, että pelastajamme ja hengellisen näkökyvyn antaa ”se mies, jonka nimi on Jeesus”. Ehkä me emme Jumalasta enempää tiedä. Eikä meidän tarvitsekaan tietää enempää kuin se, kuka Jeesus on ja mitä hänelle tapahtui. Hän onneksi tietää meidät ja osaa hoitaa ja johdattaa meitä. Niinkuin hän osaisi aikanaan tuota sokeana syntynyttä, mutta sittemmin näkevää miestä.